

I. Az iratbetekintés alapvető tagi, részvényesi jogosultság, amelytől a tag, illetve részvényes önmagában az üzleti titoksértésre hivatkozással nem zárható el.

A vezető tisztségviselők üzleti titok megóvására vonatkozó kötelezettsége elsődlegesen a társaság külső jogviszonyaiban érvényesülő szabály.

II. A kérelmező iratbetekintési és felvilágosítás adási kérelme elutasításáról sem a részvénytársaság közgyűlése, sem pedig igazgatósága nem hozott határozatot, így nincs olyan döntés, melynek felülvizsgálata bíróság előtt kérhető lenne.

Alkalmazott jogszabályok: Ctv. 51. § (6) (Gt.II. 47. §)

Györi Ítéltábla Cgtf.IV.25.670/2006/2.szám

A zártkörűen működő kérelmezetti részvénytársaságban 10-10%-ot biztosító szavazati joggal rendelkező kérelmezők 2005. november 17. napján törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelmet terjesztettek elő, melyben kérték a bíróságtól, hogy kötelezze a társaságot a törvényes működés helyreállítására, azt sújtsa pénzbírsággal, valamint a Gt.II. 27. § (2) bekezdése alapján kötelezze iratbetekintés biztosítására.

Kérelmük indokaként előadták, hogy a 2005. augusztusában részükre kézbesített közgyűlési meghívó súlyos alaki hiányosságokban szenvedett, mivel az nem tartalmazta a Gt.II. 234. § (4) bekezdése szerinti kötelező tartalmi elemeket. A közgyűlés végül azért nem került megtartásra, mivel – a kérelmezők kifogásai nyomán – valamennyi részvényes annak elhalasztásáról döntött.

A kérelmezők álláspontja szerint ugyancsak nem felelt meg a törvényi rendelkezéseknek a 2005. november 4.-i közgyűlésre szóló meghívó sem. A közgyűlést azonban – határozatképtelenség miatt – ismételten nem tartották meg.

A kérelmezők ezt követően felhívták a közgyűlést összehívó ügyvédi irodát arra, hogy amennyiben a 2005. november 11. napjára tervezett megismételt közgyűlést az eredeti meghívóban szereplő feltételekkel megtartják, úgy azt törvénytörőnek tekintik, és az ott hozott határozatokat keresettel támadják meg a bíróság előtt. A megismételt közgyűlés ugyancsak nem került megtartásra.

A kérelmezők kifogásolták továbbá, hogy a kérelmezett társaság ügyvezetése nem tett eleget a Gt.II. 27. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségének, és az általuk kért iratokba való betekintést nem biztosították számukra. Kiemelték, hogy a megtekinteni kért iratok listáját korábban írásban is megküldték a társaságnak, indítványozták az iratbetekintésre és tájékoztatás-adásra vonatkozó kérelmüknek közgyűlési napirendi pontként való felvételét is, azonban a kérelmezett cég a tájékoztatást megtagadta.

A kérelmezett a kérelemre előterjesztett nyilatkozatában a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelem elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott,

hogy a kérelem a 2005. szeptember 2. napjára szóló meghívó alaki hibáit kifogásoló részében elkésett, mivel a kérelmezők elmulasztották a Ctv. 51. § (2) bekezdésében meghatározott 30 napos határidőt.

A kérelmezetti álláspont szerint a november 4-i közgyűlési meghívó sem sérti a jogszabályi rendelkezéseket. A Gt.II. 234. § (4) bekezdésének d) pontjában a szavazati jog gyakorlására vonatkozó előírások csak a nyilvánosan működő részvénytársaságokra vonatkoznak. A kérelmezett részvénytársaság zártkörűen működik, így a közgyűlési meghívónak nem kell tartalmaznia a szavazati jog gyakorlásához az alapszabályban előírt feltételeket.

A kérelmezett nem vitatatta, hogy a meghívóban nem került feltüntetésre a megismételt közgyűlés helye, azonban az egyértelműen csak a társaság székhelye lehetett, hiszen az eredeti közgyűlést is erre a helyszínre hívták össze.

A kérelmezett kifejtette továbbá, hogy a kérelmezők azért sem hivatkozhatnak alappal a 2005. november 4-i közgyűlésre szóló meghívó alaki hibáira, mivel sem a november 4-i, sem a megismételni tervezett november 11-i közgyűlés nem került megtartásra.

A kérelmezők iratbetekintésre vonatkozó kérelme kapcsán a kérelmezett rámutatott arra, hogy a társaság tagjainak iratbetekintési joga nem korlátlan, a jog gyakorlása nem sértheti a társaság üzleti érdekeit és üzleti titkait. A kérelmezett társaság fő tevékenységi köre konfekcionált textiláruk gyártása, a kérelmezők pedig saját cégükben a jövőben kínai textiláruk forgalmazását tervezik. Amennyiben az ügyvezetés a kérelmezőknek a kérelmezett cég megrendelőivel fennálló szerződések tartalmáról tájékoztatást nyújtana, az súlyosan sértené üzleti titkait és érdekeit.

A megismerni kívánt bérjegyzékekkel kapcsolatban pedig a kérelmezett kiemelte, hogy azok megtekintése korlátozását adat-és személyiségi jogok védelme miatt tartja indokoltnak.

A kérelmezett hivatkozott továbbá arra, hogy a kérelmezők iratbetekintési jogával kapcsolatos kérdéseket – kérelmükre – a november 4-i közgyűlési meghívó naprendi pontként tüntette fel, valamint a kért egyéb iratokba számukra betekintést engedtek.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott végzésével a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti kérelmet elutasította.

Megállapította, hogy a kérelmezőknek a 2005. szeptember 2. napjára vonatkozó közgyűlési meghívó alaki hibáira vonatkozó kérelme elkésett, így azt a Pp. 130. § (1) bekezdésének h) pontja alapján, figyelemmel a Ctv. 49. § (1) bekezdésének rendelkezéseire, elutasította.

A kérelemnek a 2005. november 4-i meghívó hiányosságait kifogásoló része kapcsán rámutatott arra, hogy a zártkörű részvénytársaság esetén is jogszabályi előírás az alapító okiratban meghatározottak szerinti szavazati jog gyakorlása feltételeinek és a megismételt közgyűlés megtartása helyének feltüntetése. Az elsőfokú bíróság e körben értékelte azonban azt a tényt is, hogy a közgyűlések megtartására nem került sor, így a törvényes működés helyreállítására nincs szükség.

A kérelmezők iratbetekintési joga gyakorlásával kapcsolatban a Ctv. 51. § (6) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy jelen esetben nincs helye törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának. Amennyiben ugyanis a kérelmezett részvénytársaság ügyvezetése a kérelemnek azért nem tesz eleget, mert álláspontja

szerint a tagi joggyakorlás a társaság üzleti titkát sértené, akkor az ügyvezetés ilyen döntése a társaság szerve által hozott határozatnak minősül, melynek felülvizsgálatát a Gt. 47. § (1) bekezdése alapján lehet kérni, azonban törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának nincs helye.

A végzés ellen a kérelmezők terjesztettek elő fellebbezést az elsőfokú bíróság végzése hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság eljárás folytatására utasítása iránt. Álláspontjuk szerint az elsőfokú határozat ellentmondásos, mivel annak megállapítása után, hogy a november 4-i közgyűlési meghívó nem felel meg a törvényi rendelkezéseknek, kimondja azt, hogy a törvényes működés nem szenvedett sérelmet, így annak helyreállítására nincsen szükség. Fellebbezésükben kifogásolták továbbá azt, hogy a közgyűlési meghívó nem tartalmazza szó szerint azt a napirendi pontként felvenni kívánt indítványt, amely a kérelmezők iratbetekintési jogával kapcsolatos kérdéseket tárgyalná.

Az iratbetekintésre vonatkozó tagi jogukat illetően a kérelmezők rámutattak arra, hogy igazgatóság kérelmükre indokolt írásbeli választ nem adott, ezen jogukat pusztán teljes mértékben megtagadta. A kérelmezett cég igazgatósága az iratbetekintés megtagadásáról nem hozott határozatot, amely rendes bíróság előtt megtámadható lenne.

A fellebbezés részben, az alábbiak szerint alapos.

Az ítéletábra megalapozottnak ítélte az elsőfokú végzés azon rendelkezését, mely a kérelemnek a közgyűlési meghívók alakiságának hibáit kifogásoló része elutasításáról határozott. Az elsőfokú határozat indokolását e részében az ítéletábra is osztja, melynek megváltoztatására a fellebbezésben kifejtettek sem adnak alapot.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kérelem a 2005. szeptember 2.-i közgyűlési meghívó jogszabályba ütköző voltát kifogásoló részében a hatályos cégnyilvántartásról, cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. (Ctv.) 51. § (2) bekezdésére figyelemmel elkésett, és a kérelmezők mulasztásuk kimentésére igazolási kérelmet sem terjesztettek elő.

Az elsőfokú határozatban kifejtettekkel egyezően mutat rá továbbá az ítéletábra arra, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás célja a cégjegyzékbe bejegyzett jogalanyok jogszabályoknak megfelelő működésének a törvényben biztosított, az adott jogsérelem kiküszöbölésére alkalmas eszközökkel való kikényszerítése. Törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazására tehát csak olyan esetben kerülhet sor, ha a törvényes működés sérelmet szenvedett, és annak helyreállítására van szükség. Tekintettel arra, hogy a sérelmezett meghívó alapján a 2005. november 4-i és november 11-i közgyűlések nem kerültek megtartásra, nem következett be olyan, a törvényes működés rendjébe ütköző jogsértő állapot, amelynek megszüntetésére, elhárítására a törvényben biztosított felügyeleti intézkedések alkalmazására szükség lenne. A társaság legfőbb szerve összehívásának eszközéül szolgáló közgyűlési meghívó

fogyatékoságai – a közgyűlés megtartása, így a törvényes működésben bekövetkezett jogsérelem nélkül – nem adnak alapot törvényességi felügyeleti intézkedések alkalmazására.

Az ítéletábra az elsőfokú határozatot a kérelmezők iratbetekintési jogára vonatkozó részében nem ítélte alaposnak, e körben az alábbiakra mutat rá.

A hatályos gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. (Gt.II.) 27. § (1) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők kötelesek az üzleti titkot megőrizni.

A 27. § (2) bekezdése előírja, hogy a vezető tisztségviselők kötelesek a tagok (részvényesek) kérésére a társaság ügyeiről felvilágosítást adni, a társaság üzleti könyveibe és irataiba való betekintést lehetővé tenni. Ha e kérelemnek nem tesznek eleget az érdekelt tag kérelmére a cégbíróság kötelezi a gazdasági társaságot a felvilágosításra, illetve a betekintés biztosítására.

A 27. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagok (részvényesek) (2) bekezdés szerinti joggyakorlása nem sértheti a gazdasági társaság üzleti érdekeit, illetve üzleti titkait.

Az e körben kialakult bírói gyakorlattal egyezően az ítéletábra kiemeli, hogy az iratbetekintés alapvető tagi, részvényesi jogosultság, amelytől a tag, illetve részvényes önmagában az üzleti titoksértésre hivatkozással nem zárható el, különös tekintettel arra is, hogy az iratbetekintés a társaság és az ügyvezetés törvényes működése ellenőrzésének is eszköze.

A vezető tisztségviselők üzleti titok megővésére vonatkozó kötelezettsége elsődlegesen a társaság külső jogviszonyaiban érvényesülő szabály. A tagok (részvényesek) saját tulajdonukban lévő társaságtól, annak vezető tisztségviselőitől kellő alappal igényelhetik ugyanis, hogy a tagsági jogaik gyakorlásához szükséges iratokat és információkat bocsássák rendelkezésükre. A kifejtetteket, így a tagot megillető jog gyakorlásának minél teljesebb körű biztosítását, fokozott súllyal kell figyelembe venni a személyegyesítő jellegű társaságoknál, így a zártkörűen működő részvénytársaságnál is. (Fővárosi Ítéletábra 16. Cgf. 44.281/2004/2.) Ugyanakkor természetesen a tagoknak, részvényeseknek szintén kötelezettsége, hogy az iratbetekintés során megismert adatot, tényt üzleti titokként kezeljék, ne hozzák nyilvánosságra, ne tegyék illetéktelenek, például versenytársak számára hozzáférhetővé.

Jelen eljárásbeli esetben az elsőfokú bíróság a Ctv. 51. § (6) bekezdésére hivatkozással tartotta kizártnak az iratbetekintési jog sérelme miatti speciális törvényességi eljárás lefolytatását, mivel az iratbetekintést elutasító kérelmezeti nyilatkozatot rendes bíróság előtt megtámadható társasági határozatnak (Gt.II. 47. §) tekintette. Az ítéletábra – jelen tényállás mellett – nem osztja az elsőfokú bírósági álláspontot. Egyrészt azért, mert a kérelmező iratbetekintési és felvilágosítás adási kérelme elutasításáról sem a részvénytársaság közgyűlése, sem pedig igazgatósága nem hozott határozatot, így nincs olyan döntés, melynek felülvizsgálata bíróság előtt kérhető lenne. Másrészt az eddigi eljárás során a kérelmezett részvénytársaság semmivel nem igazolta azt az állítását, hogy a kérelemben megjelölt adatok, információk a

kérelmezett társaság üzleti titkának minősülnek, melyeknek a kérelmezők részére való kiadása üzleti titok – és érdeksérelemmel járhat. (Legfelsőbb Bíróság Cgf.II.32.286/2001/2.szám, Györi Ítéltábla Cgfv.IV.26.019/2005/3.)

Az iratbetekintési jog biztosítására irányuló törvényességi felügyeleti eljárás olyan kontradiktórius eljárás, ahol a Ctv. 49. § (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülnek a polgári perrendtartás bizonyítási szabályai is. Így a tényt állító félnek állításait – az eljárás jellege által lehetővé tett mértékben – bizonyítania kell. (Pp. 164. § (1) bek.) Az elsőfokú bíróság – eltérő jogi álláspontja folytán – érdemben nem vizsgálta az iratbetekintési jog iránti kérelemben, valamint az arra előterjesztett észrevételekben foglaltakat, amely miatt szükséges az eljárás megismétlése és új határozat hozatala.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak tisztáznia kell, hogy melyek azok az iratok, amelyekről a kérelmezett felvilágosítást adott, és melyek azok, amelyek megismerése elől a kérelmezetteket elzárta. Meg kell követelnie, hogy a kérelmező egyértelműen és kellő részletességgel jelölje meg azokat az iratokat, amelyekbe be kíván tekinteni.

Az elsőfokú bíróság a kérelem érdemi vizsgálata során felhívni tartozik a kérelmezettnek annak kifejtésére, hogy milyen okból állítja a kérelmező iratbetekintése alapján üzleti titkainak megsértését. E körben kiemeli az ítéltábla, hogy a kérelmezett társaság általánosságban az üzleti titka megsértésére nem hivatkozhat alappal. Az elsőfokú bíróságnak tisztáznia kell, hogy valóban üzleti titoknak minősül-e az az ismeretkör, amelyekbe való betekintés elől a társaság a kérelmezetteket el kívánja zárni. A Gt.II. 9. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó 1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.) 81. § (2) bekezdése alapján meg kell állapítania, hogy a társaság olyan titkáról van-e szó, amely a kérelmezett gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó ténynek, információnak, megoldásnak vagy adatnak minősül, amelynek nyilvánosságra hozatala, illetéktelenek által történő megszerzése vagy felhasználása a jogosult jogszerű pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit sértené vagy veszélyeztetné, és amelynek titokban tartása érdekében a jogosult a szükséges intézkedéseket a kérelmező tagok (és nem csak a kívülálló harmadik személyek) irányában megtette. Tisztáznia kell az elsőfokú bíróságnak azt is, hogy alapos-e az a kérelmezetti hivatkozás, hogy a kérelmezők joggyakorlása a kérelmezett cég és a kérelmezők közötti versenytársi kapcsolat miatt sértheti a társaság üzleti titkait és üzleti érdekeit.

Rámutat az ítéltábla arra is, hogy a kérelem nem csupán a kérelmezett társaság által üzleti titoksértésre hivatkozással megtagadott iratokba való betekintésre irányult, hanem a kérelmező egyéb iratokat is meg kívánt ismerni (így például a társaság vezető tisztségviselőinek bér kartonjai), mely iratokra vonatkozóan a kérelmezett adat-és személyiségi jogvédelemre hivatkozott. A megismételt eljárás során a kérelem e részét is érdemben vizsgálva kell az elsőfokú bíróságnak döntenie.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla a Ctv. 49. § (1) bekezdése , a Pp.259.§-a alapján alkalmazandó Pp.252.§ (3) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság végzését részben, a kérelmezők iratbetekintéséről hozott döntés tekintetében hatályon kívül

helyezte, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és új határozat hozatalára utasította, egyebekben a Pp. 259. §-a szerint alkalmazandó Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.